

LAWRENCE of ARABIA

Waterput tekst voorstelling

Sadettin

Felblauwe ogen, zelfverzekerde glimlach. In de film gespeeld door de dan nog onbekende Engelse acteur Peter O Toole. Lawrence krijgt de opdracht om naar de machtige prins Faisal te reizen. In de film gespeeld door - Alec Guinness. Lawrence gaat op pad met zijn gids om prins Faisal op te zoeken en hem te overtuigen van de opstand tegen de Turken zodat andere Arabieren zich zullen aansluiten. Faisal zal de grote bondgenoot van de Engelsen worden.

Lawrence vertrekt.

En zo komen we uit bij de belangrijkste, meest beroemde scene uit de film. Lawrence en zijn gids Tafas staan bij een waterput in de woestijn.

Herken je die acteur van net? Weet je waar die nog meer in speelt?

Pip

Nee, nu even niet

Sadettin

Dat is Obi Wan Kenobi uit de eerste star wars film. - Doe je dit aan? Kijk, hij heeft hier nog zijn Engelse pak.

Pip

Ik doe hem zo.

Tafas haalt water uit de bron. Lawrence drinkt.

Giovanni/Tafas

Lekker?

Pip/Lawrence

Ja hoor, gaat wel

Giovanni/Tafas

Deze bron is van de Harith, ze zijn een smerig volk.

Regie-aanwijzingen van Sadettin over nonchalant neervlijen en het kompas.

Sadettin

Lawrence fluit.

Pip

Ik kan niet fluiten.

Sadettin

En dan: een plons. Tafas heeft de zak van schrik in de bron laten vallen. Daar in de verte; opstuivend zand. De lucht trilt van de hitte en in die trilling lijkt iets hun kant op te komen. Of is het een luchtspiegeling? Een zwart – wat is het? Een geest, een vlam, een wervelend blad...

Close-up Lawrence

Pip/Lawrence

Turken?

Sadettin

Zwarte gedaante aan de horizon

Close-up Tafas

Giovanni/Tafas

Bedoeïenen.

Sadettin

De vlam krijgt vorm, het blijkt een mens op een kameel, in zwart gewaad, een man? Een vrouw?

Pip/Lawrence

Wie is dat?

Sadettin

Tafas rent naar de zadeltas, pakt het pistool eruit dat hij net van Lawrence heeft gekregen, hij richt, maar de gestalte is sneller, trekt een geweer uit zijn gewaad.

Pip/Lawrence

Tafas!!!

Alidtcha/Sherif Ali

Hij is dood

Pip/Lawrence

Waarom?

Alidtcha/Sherif Ali

Dit is mijn bron

Pip/Lawrence

Ik heb eruit gedronken

Alidtcha/Sherif Ali

Het is je gegund

Pip/Lawrence

Hij was mijn vriend

Alidtcha/Sherif Ali

Dat?

Pip/Lawrence

Ja, dat.

Alidtcha/Sherif Ali

Jouw vriend is een Hazimi van de Beni Salem

Pip/Lawrence

Dat weet ik

Alidtcha/Sherif Ali

De Hazimi -

Sadettin

Ik ben Sherif Ali Ibn el Karish!

Alidtcha/Sherif Ali

Ik ben Sherif Ali Ibn el Karish.

Sadettin

Gespeeld door de Egyptische acteur Omar Sharif. De enige Arabische acteur met een dragende rol.

Pip/Lawrence

Ik heb van je gehoord

Alidtcha/Sherif Ali

Wat is jouw naam?

Pip/Lawrence

Mijn naam zeg ik alleen tegen vrienden
Geen van mijn vrienden is een moordenaar

De kameel gromt

Alidtcha/Sherif Ali

Hij was niets. De bron is alles.
De Hazimi mogen niet uit onze bronnen drinken. Dat wist hij.
Salam

Pip/Lawrence

Sherif Ali! Zolang de Arabische stammen elkaar bevechten, blijven ze kleine mensen. Een dom volk. Hebzuchtig, barbaars en wreed. Net als jij.

Alidtcha/Sherif Ali

Ken jij geen angst Engelsman?

Pip/Lawrence

Mijn angst is mijn zaak.

Sadettin

Wát een scene! Wát een begin voor dat ongelooflijke verhaal over Engelse moed en vriendschap tussen culturen.
En ook: hét verhaal van het ontstaan van het moderne Midden-Oosten.
Het Ottomaanse rijk dondert in elkaar. Na deze oorlog krijgt het Midden-Oosten de vorm die we nu kennen. Libanon ontstaat, Syrië, Irak, Jordanië, Saoedi Arabië, Israël.
Dit is dé film over die eerste wereldoorlog in de woestijn. Al meer dan vijftig jaar.

Wát jammer dat er geen zak van klopt.

Wát jammer dat die ene blockbuster over de eerste wereldoorlog in het Midden-Oosten ons niets vertelt over de eerste wereldoorlog in het Midden-Oosten. Terwijl die nog elke dag in ons gezicht ontploft.

Letterlijk: in Aleppo, in Bagdad, in Parijs, op het vliegveld van Brussel, in overvolle vluchtelingenkampen op Griekse eilanden. Die geschiedenis van Lawrence omringt ons elke dag, maar we hebben geen idee.

En deze film is de grootste gemiste kans van de filmgeschiedenis want uitgerekend deze film had ons alles kunnen doen begrijpen over de geopolitieke situatie waar we nu in zitten –

Alidtcha

Vluchtelingen

Giovanni

Olievelden

Pip

Instabiliteit in het Midden-Oosten

Sadettin

Islamitisch extremisme. Hier begon het. De ellende met het Midden-Oosten. Maar de gebeurtenissen worden in die film *zo* gesimplificeerd dat je bijna van misleiding kunt spreken.

Die fata morgana in de scene bij de waterput is het eerlijkste moment dat die film ons te bieden heeft. Alsof je in het hart van de film zelf kijkt: een luchtspiegeling.

Het probleem is: je krijgt dat hele verhaal vanuit één perspectief.

Dat van Lawrence of Arabia, een Engelse officier. Daardoor zien we maar een fractie van het hele verhaal. Stel je voor dat dit verhaal vanuit alle andere perspectieven was bekeken. Al die mensen die betrokken waren bij het ontstaan van die chaos.

Dat is heel veel maar we gaan het toch proberen. Wij gaan dit verhaal compleet maken.

De ongehoorde stemmen, cruciale informatie die er nu niet in zit.

Wij hebben zoveel mogelijk perspectieven verzameld en die krijgt u allemaal te zien. Dat gaat veel woorden, hou je hoofd erbij en als iets niet duidelijk is, vraag het dan gewoon.